

ไม้จันทน์หอมจากป่ากุยบุรี

ทางหลวงกราชพิธีเมืองเพชร

ไม้จันทน์หอมจากป่ากุยบุรี

แหงหยวกราชพิธีเมืองเพชร

ในช่วงเวลาหลายร้อยปีแห่งประวัติศาสตร์สยามประเทศ ประเทศนี้ไม่ได้เริ่มด้วยการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แต่เริ่มต้นด้วยการรวมแผ่นดินของพระมหากษัตริยาธิราชเจ้าผู้รวบรวมแผ่นดินเป็นปึกแผ่นมาตั้งแต่ครั้งสมัยสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ เป็นเวลาหลายร้อยปี ด้วยการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช พระมหากษัตริย์เป็นดังสมมติเทพปกครองแผ่นดินสืบราชสมบัติต่อเนื่องมาหลายร้อยปี มีพระมหากษัตริย์ที่ปรากฏพระนามในประวัติศาสตร์หลายสิบพระองค์ พระราชพิธีต่าง ๆ ของสถาบันพระมหากษัตริย์สืบทอดกันมาอย่างยาวนานและคงอยู่คู่กับแผ่นดินนี้มาหลายชั่วอายุคน การเสด็จสวรรคตของพระมหากษัตริย์ย่อมมีธรรมเนียมปฏิบัติที่แตกต่างไปจากสามัญชนธรรมดา หลายสิ่งหลายอย่างในพระราชพิธีของพระมหากษัตริย์ไทยเกี่ยวข้องกับเมืองเพชรมาทุกยุคสมัย

ความสัมพันธ์อันยาวนานของพระมหากษัตริย์ไทยกับเมืองเพชร ปรากฏในประวัติศาสตร์ของประเทศนี้ในทุกยุคสมัย สัญลักษณ์แห่งความผูกพันระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับเมืองเพชร ที่เป็นเชิงประจักษ์ปรากฏอยู่ทั่วไปบนแผ่นดินเมืองเพชร จากคนรุ่นแล้วรุ่นเล่า ยุคสมัยแล้วยุคสมัยเล่า เปลี่ยนแปลงไปก็ยุคก็สมัยก็รัชกาล กิจกรรมงานพระราชพิธีของพระมหากษัตริย์ก็เกี่ยวข้องกับเมืองเพชรอยู่ด้วยเสมอ พระราชวังหลายแห่งของหลายรัชกาล โครงการหลวงที่เข้ามาพัฒนาชีวิตคนเมืองเพชร งานพระราชพิธีที่ต้องใช้น้ำศักดิ์สิทธิ์จากแม่น้ำเพชร งานพระราชพิธีไม่ว่าน้อยใหญ่ก็ต้องมีช่างเมืองเพชรเข้าถวายงาน งานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพในปีหนึ่งก็ต้องเตรียมการล่วงหน้านับปี ย่อมมีคนเมืองเพชรเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย อันเป็นเกียรติและความภาคภูมิใจของคนเมืองเพชร และเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นที่ทำให้คนเมืองเพชรส่วนหนึ่ง ได้มีส่วนร่วมในพระราชพิธีสำคัญนี้

ภารกิจเตรียมการเริ่มต้นไม่เพียงแต่คนเมืองเพชรต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง การจัดเตรียมการในการสร้างพระเมรุมาศและพระโกศจันทน์ อันเป็นสิ่งสำคัญในพระราชพิธีก็ได้เริ่มขึ้นด้วยการตัดไม้จันทน์หอม ซึ่งอยู่ในป่าไม้กุยบุรี มีหน่วยงานราชการเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมากมาย การจัดสร้างพระโกศและพระเมรุมาศ เป็นพระราชพิธียิ่งใหญ่ คณะกองราชพิธี สำนักพระราชวัง เข้าสำรวจและคัดเลือกไม้จันทน์หอมเพื่อใช้ในงานพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ณ อุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีทั้งผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กระบวนการตัดไม้ต้องมีการบวงสรวงพิธีพราหมณ์โดยหัวหน้างานโหราพราหมณ์ มีนักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ เข้าร่วมเพื่อทำให้งานสมบูรณ์แบบที่สุด

พระโกศจันทน์ออกแบบเสร็จแล้วโดยกรมศิลปากร ตลอดหนึ่งปีข้างหน้าก็จะเป็นการสร้างพระเมรุมาศที่กลางท้องสนามหลวง ส่วนพื้นที่ดำเนินการตัดไม้จันทน์หอม ขณะนี้งานหนักจึงตกอยู่กับเจ้าของพื้นที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรีเป็นเจ้าบ้าน ซึ่งรับภารกิจนี้มาหลายครั้งแล้วนับแต่ครั้งสมเด็จพระย่าและสมเด็จพระพี่นาง ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ แต่ครั้งไหนก็ไม่สำคัญเท่าครั้งนี้ หลังจากนั้นไม้จันทน์หอมก็จะถูกส่งเข้าไปจัดสร้างพระเมรุมาศ เมื่อพระเมรุมาศแล้วเสร็จก็จะเป็นการประดับตกแต่งโดยรอบองค์พระเมรุมาศ ภารกิจหลังจากนั้นก็จะเป็นช่างฝีมือจากเมืองเพชรที่จะรับช่วงต่อในการประดับตกแต่ง การแกะสลักไม้ ปูนปั้น การแทงหยวกเพื่อทำเป็นลวดลายต่าง ๆ ตกแต่งพระเมรุมาศให้วิจิตรอลังการสมพระเกียรติยศแห่งพระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย

ไม้จันทน์หอมจากป่ากุยบุรีนำไปสร้างพระเมรุมาศกลางท้องสนามหลวง เพื่อการพระราชพิธีอันจะเป็นประวัติศาสตร์อีกครั้งของแผ่นดิน ช่างเมืองเพชรจะได้เข้าร่วมในการพระราชพิธีนี้อย่างเต็มความสามารถ ย่อมไม่พลาดที่ได้จะแสดงฝีมือช่างสกุลเมืองเพชรที่ได้รับความไว้วางใจในทุกยุคสมัยให้รับภารกิจหน้าที่อันยิ่งใหญ่ เป็นส่วนหนึ่งในเบื้องหลังของพระราชประเพณีสำคัญ ตัวแทนช่างจากเมืองเพชรจะได้เป็นตัวแทนคนเมืองเพชร ทดแทนพระคุณสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ปกป้องรักษาคุ้มครองแผ่นดินนี้มา แต่ครั้งบรรพบุรุษและจะสืบทอดไปสู่ลูกหลานสกุลเมืองเพชรตราบชั่วกาลนาน